

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou v právní věci
žalobkyně: L.A., státní příslušnost Ukrajina, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**,
 se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí
 žalovaného ze dne 19.11.2015, č.j. OAM-721/ZA-ZA02-P17-2015,

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á n á r o k na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou domáhá zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, jímž žalobkyni nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V podané **žalobě** žalobkyně poukazovala na to, že veškeré skutečnosti, které uvedla ve správním řízení, se zakládají na pravdě. Svou rodnou vlast opustila proto, aby se vyhnula účasti v ozbrojeném konfliktu, která je pro ni jako pro zdravotní sestru jistá. Do ČR přicestovala v létě roku 2015 za účelem návštěvy své známé, která jí slíbila poskytnout pomoc při zařizování veškerých potřebných dokumentů k jejímu pobytu. Dále uvedla, že nechce pobývat na území jiného státu v rozporu s právními předpisy. ČR si zvolila vzhledem k demokratickému režimu, který je součástí právního řádu, a který je založen na principech dodržování lidských práv. Je pravdou, že nikdy nebyla členem politické strany, ale proto, aby

se člověk cítil v nebezpečí pro své politické a náboženské smýšlení, není nezbytně nutné být aktivně politicky angažován. Domnívala se, že její případný návrat na Ukrajinu by pro ni měl dalekosáhlé následky. Konstatovala, že by se ráda stala právoplatným členem společnosti v ČR. Snaží se aktivně vyhledávat zaměstnání. Byla přesvědčena, že se svou kvalifikací bude schopna co nejdříve sehnat zaměstnání. K důkazům žalobkyně předložila svoji vojenskou knížku č. CO479120 a flash disk se zprávou, která podle žalobkyně potvrzuje pravdivost její výpovědi. Jedná se o zprávu mimořádného vysílání TV na Ukrajině. Dále uvedla, že na jaře roku 2016 začne 7. vlna mobilizace, která se dotkne i jí. Bude mobilizováno zhruba 25.000 osob civilistů bez ohledu na původní povolání. Už v době, kdy v ČR pobývala na dovolené, jí byl doručen povolávací rozkaz. Jelikož se neztotožňuje s politikou, která je v současné době vedena na Ukrajině, odmítá se nechat mobilizovat a aktivně zapojit do války, která je vedena v rozporu s jejím přesvědčením. Pokud by se musela vrátit zpět do země svého původu, hrozilo by jí vězení pro odmítnutí vojenské služby. Druhá alternativa, která pro ni nepřichází v úvahu, je bojovat s rizikem, že bude zabita, či vážně zraněna. Závěrem konstatovala, že chápe, že na získání azylu či doplňkové ochrany není právní nárok, přesto se cítí být ohrožena na životě a na zdraví v případě, že by se musela vrátit do vlasti. Žádala ČR o ochranu po dobu trvání válečného konfliktu na Ukrajině.

Žalobkyně žádala, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Ve **vyjádření k podané žalobě** žalovaný uvedl, že žalobkyně přicestovala do ČR v létě 2015 na základě pozvání své známé, která jí přislíbila pomoc při legalizaci jejího pobytu v ČR. Dalším pobytem na Ukrajině se cítí být ohrožena z titulu své profese. Svá tvrzení dokládala existencí vojenské knížky znějící na její jméno a zprávou TV Ukrajiny, která na jaro roku 2016 ohlásila další vlnu mobilizace, jakož na skutečnost, že již v době jejího pobytu v ČR jí měl být doručen povolávací rozkaz. Jako důvod své žádosti pak uvedla skutečnost, že se neztotožňuje s politikou současné reprezentace země jejího původu, která je v rozporu s jejím přesvědčením. Skutečnost, že z titulu své profese podléhá v zemi původu vojenské povinnosti, jí byla známa, ale nepředpokládala, že by měla někdy nastat. Cítí se být ohrožena, a to buď z důvodu odmítnutí nástupu k výkonu vojenské služby, nebo z důvodu nebezpečí ohrožení života v důsledku účasti na bojových operacích. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8.7.2015, sp. zn. 6 Azs 290/2014, kde je uvedeno, že: *„Branná povinnost je legitimní občanskou povinností, a podle Ženevské konvence není vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu.“* Dále žalovaný uvedl, že podle ustálené judikatury nelze odmítání nástupu k výkonu vojenské služby, která je ve státě původu povinná, považovat bez dalšího za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím (viz. rozsudek NSS ze dne 29.03.2004, č.j. 5 Azs 4/2004-49). V rozsudku ze dne 07.08.2012 NSS zdůraznil, že odmítání vojenské služby nezakládá odůvodněné obavy z pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu ani tehdy, pokud by byl výkon vojenské služby spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Může je zakládat, pokud je odůvodněno reálně projeveným politickým nebo náboženským přesvědčením. Takové skutečnosti však žalobkyně nedoložila a správní orgán nezjistil. Žalovaný průběžně monitoruje politickou a bezpečnostní situaci na Ukrajině ve vazbě na

aplikaci migrační a azylové politiky ČR. Z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 9.10.2015, č.j. 115045-LTP, vyplývá, že za poslední rok byl zaznamenán výrazný pozitivní posun ve standardizaci systému výkonu vojenské služby a v systému vysílání do oblasti bojů na východě země (ATO), včetně přístupu státních orgánů k postihu za nenastoupení k vojenské službě v rámci částečné mobilizace. Z informace zpracované vojenským úsekem při ZÚ ČR Kyjev vyplývá, že do zóny ATO, mohou být nadále vysíláni pouze dobrovolníci, kteří absolvují tříměsíční výcvik. Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu k nástupu do armády není nově zřízenou vojenskou prokuraturou kvalifikováno jako trestný čin. Pokud ale osoba, která převezme povolávací rozkaz, do armády nenastoupí, je ohrožena trestem odnětí svobody na 2 až 5 let. V praxi je uplatňován a dodržován i zákon o civilní službě, který zavedl institut alternativní služby pro případ odmítnutí použití zbraně, např. z náboženských důvodů, a to výkonem vojenské služby v nemocnicích. V podrobnostech se žalovaný odvolával na správní spis. Byl toho názoru, že azylově relevantní důvody ve smyslu ustanovení § 12 až § 14b) zákona o azylu žalobkyně nedoložila a správní orgán nezjistil. Své tvrzení dokládal žalovaný správním spisem, ve kterém je doložen aktuální stav bezpečnostní situace v zemi původu žalobkyně. S ohledem na shora uvedené proto její námitku považoval za lichou. Žalovaný byl rovněž přesvědčen, že se řádně a úplně zabýval hodnocením možnosti udělení doplňkové ochrany, a že závěry jím učiněné jsou zcela konformní se závazky plynoucími z mezinárodních smluv i s ustálenou judikaturní praxí – viz rozsudek NSS ze dne 13.3. 2009, č.j. 5 Azs 28/2008-68, který formuloval tzv. třístupňový test, ze kterého vyplývá, že „*pro existenci skutečně vážné újmy zakotvené v § 14a odst. c) zákona o azylu musí být kumulativně splněny následující podmínky: (1) země původu žadatele o mezinárodní ochranu se nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; (2) žadatel o mezinárodní ochranu je civilista; (3) žadatel o mezinárodní ochranu by byl v souvislosti s tímto konfliktem v zemi původu vystaven vážnému a individuálnímu ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí.*“ Tyto kumulativní podmínky však žalobkyně nenaplnuje. Ke konfliktu odehrávajícímu se na omezené části území Ukrajiny vzdálenému od epicentra probíhajícího konfliktu konstatoval NSS ve svém usnesení ze dne 9.10. 2014, č.j. 4 Azs 144/2014-34 (dostupné na www.nssoud.cz), že takovéto okolnosti „*nelze pojímat jako vážnou újmu, která zakládá důvod pro udělení doplňkové ochrany a kterou značí ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu – vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního konfliktu.*“ Ohrožení vážnou újmu žalobkyně nedoložila a žalovaný nezjistil. V zemi původu žalobkyně neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Její námitku ve věci neudělení doplňkové ochrany proto považoval za lichou. Závěrem žalovaný uvedl, že právo žalobkyně na doplnění či vyjádření se ke skutkovému ději bylo zachováno, žalobkyně neuplatnila žádné námitky či připomínky. Svého práva na doplnění spisu nevyužila. Pohovor se žalobkyní byl veden v jazyce jí zvoleném za přítomnosti tlumočníka a žalobkyně svým podpisem stvrdila, že jeho obsahu plně porozuměla, žádné námitky či připomínky neuplatnila. V podrobnostech žalovaný odkázal na správní spis a na rozhodnutí MV ČR v meritu věci. Konstatoval, že azylově relevantní důvody na straně žalobkyně zjištěny nebyly.

Žalovaný žádal, aby soud žalobu zamítl.

V **podání** ze dne 1.2.2014 žalobkyně uvedla, že je zdravotní sestra s vojenskou knížkou, tedy voják v záloze. Je mírumilovný člověk, neměla problémy se zákonem a vždycky se snažila pomáhat jiným. Ale jako žena se bojí války a navíc vězení za odmítnutí jít do války. V době její nepřítomnosti na Ukrajině, jí byl dvakrát doručován povolávací rozkaz, což zjistila od dcery, která jí volala. Dále konstatovala, že jí podle § 335-336:KU hrozí odnětí svobody v trvání od 2 do 5 let bezpodmínečně, jelikož se nevrátila včas a nepostavila se na ukázané místo. V lepším případě bude poslána do války nebo-li do ATO (antiteroristická operace), do zóny Doněcka, kde probíhá válka. S ohledem na shora uvedené žádala o důkladné prověření napadeného rozhodnutí.

Součástí **správního spisu** je žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedla, že je ukrajinské státní příslušnosti, ukrajinské národnosti a vyznává pravoslavné křesťanství. Dále vypověděla, že je rozvedená a na Ukrajině má dvě dospělé děti. Sdělila, že ona ani nikdo z její rodiny není, ani nikdy nebyl, členem žádné politické strany ani jiné organizace. Uvedla, že proti ní nikdy nebylo, ani v současnosti není, vedeno trestní stíhání. Má středoškolské vzdělání v oboru medicína - zdravotní sestra. Práci zdravotní sestry vykonávala v letech 1990-1993 a opětovně v letech 2008-2015. Do 15.7.2015 žila ve městě Balabino, Zaporožská oblast... Od zmíněného dne pobývá v ČR... Ke svému odjezdu z vlasti žalobkyně uvedla, že ji její syn ze Záporoží dopravil autem do Dněpropetrovsku, a odtud letěla přes Borispol do Prahy, kam dorazila 15.7.2015 s cestovním dokladem a českým vízem. Sdělila, že do ČR přijela, protože ji známí pozvali na návštěvu. K důvodům, pro které žádá o udělení mezinárodní ochrany, uvedla, že má obavu z povolání do armády. ČR je jejím cílovým státem. Žalobkyně si chce najít práci, aby nezneužívala dobroty svých přátel, již tak jí hodně pomohli. V případě svého návratu do vlasti se bojí toho, že bude odvedena do armády. Doplnila, že za svého pobytu v cizině spojení se svým zastupitelským úřadem nenavázala, a o mezinárodní ochranu nikdy dříve nikde nežádala. Svůj zdravotní stav označila za dobrý. Ve vlastnoručně psaném prohlášení, které je součástí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, uvedla, že těsně před jejím odjezdem z vlasti vznikl problém, protože v zaměstnání ji nechtěli pustit na dovolenou, neboť začalo období dovolených. A to nehledě na to, že měla koupeny letenky, které nemohla vrátit. Z toho důvodu dala žalobkyně v práci výpověď s tím, že plánovala po svém návratu do práce znovu nastoupit. Jelikož dala výpověď ze zdravotního zařízení, musela jako nezaměstnaná před zdravotní komisí, zda splňuje podmínky pro lidi mající vojenskou povinnost. Žalobkyně plánovala, že poletí do ČR na dovolenou k přátelům, a 25. srpna 2015 se vrátí do vlasti. Dne 14. srpna jí bylo však sděleno, že obecní úřad Balabina obdržel více než 100 povolávacích rozkazů, mezi kterými byl i povolávací rozkaz s jejím jménem, neboť je žalobkyně zdravotnicí, má velké děti, rozvádí se, je dočasně nezaměstnaná a má dobrý zdravotní stav, úspěšně prošla zdravotní komisí a má vojenskou povinnost. V souvislosti s tím měla žalobkyně velké obavy o svůj život, protože situace v oblasti válečných operací na jihovýchodě země neutichá, naopak se zhoršuje. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 26.8.2015 žalobkyně uvedla, že je rozvedená a ve své vlasti žila se svými dětmi na adrese ... kde má registrovaný pobyt. Ohledně důvodů žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že kromě obavy z odvodu do ukrajinské armády nemá žádné jiné důvody. Dále sdělila, že povolávací rozkaz přinesli k ní domů, ale ukázali jej dceři žalobkyně. Dodala, že předvolání se dávají přímo povolávanému, který toto předvolání musí podepsat. Kdyby se vrátila, tak by jí jistě předvolání donesli. Upřesnila, že jí byl povolávací rozkaz doručen 14.8.2015. Dále konstatovala, že pokud pracujete jako zdravotnický

pracovník, je vaší povinností nastoupit do armády. V takovém případě musí ženy nastoupit také. Žalobkyně pracovala jako zdravotní sestra od roku 1988 nebo 1989. Poté nastoupila na mateřskou dovolenou, a do práce se vrátila v roce 2008, přičemž od té doby pracuje nepřetržitě ve zdravotnictví. Žalobkyně si byla vědoma povinností, které má zdravotnický personál vůči armádě, protože jí vydávají i vojenské lístky. Dodala však, že když studovala, byla situace jiná a nikdo nepředpokládal, co se pak stane. Dále uvedla, že neví o svých známých, kteří by byli odvedeni, ale z okolních nemocnic povolávali. Ohledně důvodů, proč odmítá nastoupit do armády, sdělila, že to je čistě lidský faktor, protože se bojí. Možná bude všechno v pořádku, ale možná ne. Podle žalobkyně se zdá, že se situace neuklidňuje, ale spíše zhoršuje. Jiné důvody, proč nechce do armády nastoupit, nemá, pouze se bojí, protože má strach z toho, co viděla. Žalobkyně podle svého názoru nemá možnost se legálně vyhnout nástupu do armády. Neví, co by jí hrozilo v případě neuposlechnutí rozkazu. Dodala, že jiní také nechtějí a musí. Ohledně bezpečnostní situace v místě svého bydliště žalobkyně sdělila, že tam, kde bydlí, žádné válečné operace neprobíhají. Mezi lidmi je však tlak a nervozita. Dodala, že k nim přijíždějí ranění a pacienti. Ve vzduchu je cítit válka, ale žádné válečné operace u nich neprobíhají. Projíždějí u nich jeepy s nápisy „ATO“, které jezdí na konečné zastávky, o čemž jí říkala dcera. Tito lidé mohou zastavit libovolný dopravní prostředek, zkontrolují doklady a databázi, a pokud někoho najdou, tak ho hned odvedou. Žalobkyni o tomto volala jedna kamarádka, která je stejně jako ostatní v šoku, bojí se a nechápe, co se tam právě děje. Do ČR přijela žalobkyně k přátelům na základě pozvání. Ze své vlasti neodjížděla s úmyslem požádat o mezinárodní ochranu, vůbec o tom neuvažovala, neboť si myslela, že přijede, a poté se vrátí. Žalobkyně uvedla, že má velkou zahradu, kde by pracovala, a vůbec nepřemýšlela o podání žádosti. Sdělila, že po telefonátu byla v šoku, nevěděla, co má dělat, a je ráda, že jí poradili, aby požádala o azyl. Z televize věděla, že se azyl řeší, ale nezajímala se o to. Ohledně zařízení své cesty do ČR vypověděla, že když jí přišlo pozvání, tak jela do Dněpropetrovsku, kde je vízové centrum. Dříve se muselo jezdit do Kyjeva, ale poté otevřeli v dalších městech vízová centra. Když jí přišlo pozvání, podala elektronickou žádost a zaplatila 150 hřiven. Poté jí zavolal nějaký pracovník, který jí řekl, jaké doklady potřebuje. Dokumenty dala dohromady asi za týden a odjela do Dněpropetrovsku, kde podala dokumenty, které začali třídít na ty, co se hodí a co ne, a poté je zkontrolovali. Žalobkyně zaplatila poplatky a pojištění, a vyřídila si kurýra na doručení pasu. Poté jí zavolali, že je vízum hotové a kurýr vyjíždí. Vízum si jmenovaná převzala u sebe doma. O vízum požádala asi 16.6.2015 a vydáno bylo do 1.7.2015, kdy jí ho doručili. K financování své cesty sdělila, že měla synovy a svoje prostředky. Dodala, že to nebylo tak drahé, protože jí její známí vyřídili možnost být tady a příliš neutrácet. Žalobkyně platila asi tisíc hřiven, což se může zdát hodně, ale měla své úspory a měla z čeho cestu financovat. Jmenovaná dle svých slov nezvažovala jinou možnost legalizace pobytu na území ČR, než prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu, protože vůbec s ničím takovým nepočítala, vůbec netušila, že se situace takto vyvine. Kromě možného nástupu do armády neměla ve své vlasti žádné další problémy. Vypověděla, že žádné potíže se státními orgány také neměla. Uvedla, že nebyla veřejně či politicky činná, a dodala, že u nich zdravotníci ani nemají nic proti politice říkat, protože jsou placeni státem. Co se týče stávek, tak zdravotníci nestávkují, přestože jim mrazí platy nebo je nevyplácejí, zatímco učitelé stávkují. Žalobkyně dále sdělila, že se bojí pouze jedné věci. Bojí se toho, jak by to tam vypadalo, nedovede si to představit, protože to zná jen z vyprávění jiných. Bratranec žalobkyně slouží jako dobrovolník od minulého srpna a říká, že nikdo nechce sloužit. Lidé se snaží proces náboru legálně prodloužit, aby nemuseli nastoupit. Nikdo

nechce sloužit a chránit vlast. Její bratranec vyprávěl, že to není takové, jak říkají ve sdělovacích prostředcích. Boje se neuklidňují, naopak se stupňují, přičemž se tam bojuje stále více. Dále uvedla, že by byla ochotna se vrátit do vlasti, kdyby tam nebyla taková situace a kdyby neměla předvolání. Plánovala vrátit se, pracovat a žít ve svém městě. Za takových podmínek je ochotná se vrátit. Kdyby se však vrátila, musela by na vojenské správě žádat o doklady. I kdyby chtěla pracovat sama na sebe, stejně by musela na vojenskou správu jít. Žalobkyně uvedla, že neví, co je na tom pravdy, ale sedmá vlna mobilizace zatím nebyla. Myslí si ale, že bude, protože armáda je naplněná z 60 procent a budou ji naplňovat z libovolných řad. Kvůli tomu, že dala v práci výpověď, je jednou z těch, kteří mohou armádu doplnit. Dodala, že by se stejně musela vrátit do práce. Dále vysvětlila, že měla vízum, ale zrovna v tu dobu je u nich doba dovolených a určuje se, kdo může kam odjet. Žalobkyně dovolenou nedostala, chtěla si ji vyměnit, ale nešlo to. Proto se rozhodla, že dá výpověď. Řekli jí, že poté, co přijede, zase začne pracovat, z toho důvodu dala výpověď. Podle žalobkyně má brannou povinnost i osoba, která není zaměstnána ve zdravotnictví, protože jako nezaměstnaná má vojenskou povinnost, a i kdyby chtěla pracovat jinde, tak by tomu nemohla zabránit a byla by odvedena. Sdělila, že udělala chybu a nedomýšlela důsledky. Tím, že musela jít na vojenský úřad z důvodu rozvázání jejího pracovního poměru, obnovili na vojenském úřadě databázi a udělali jí lékařskou prohlídku. Tím na sebe také upozornila. Závěrem pohovoru žalobkyně uvedla, že má pouze jediný důvod žádosti, a to, co chtěla říci, již řekla. Chtěla by něco doložit, ale bohužel nic takového nemá, nebyla na to připravená, protože přišla až na poslední chvíli.

V **napadeném rozhodnutí** žalovaný dospěl k závěru, že žalobkyně neuvedla v průběhu řízení žádné skutečnosti, z nichž by mohl být činěn závěr, že vyvíjela ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod podle § 12 písm. a) zákona o azylu, když konstatovala, že nebyla nikdy členkou žádné politické strany ani jiné organizace a v průběhu správního řízení rovněž neuvedla, že by se ve své vlasti jakkoliv politicky angažovala, či měla jakékoliv potíže s uplatňováním politických práv a svobod. Azyl žalobkyni podle § 12 písm. a) nebyl udělen. Pokud jde o odůvodnění neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, žalovaný konstatoval, že důvody podle tohoto ustanovení jsou taxativně vymezeny. Žalobkyně neuvedla žádné problémy, které by souvisely s její rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo zastáváním určitých politických názorů, a pro které by se obávala návratu do své vlasti. Žalobkyně jako jediný důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu uvedla obavu z povolání do armády. K tomu žalovaný uvedl, že snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, zejména pokud se povinnost nastoupit týká všech obyvatel země bez ohledu na rasu, národnost, náboženství či politické přesvědčení. Branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností, což uznává nejen Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (dále jen Ženevská konvence), ale i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Nemůže se tedy jednat o jednání označitelné jako pronásledování. Správní orgán zároveň odkázal na závěr Vrchního soudu v Praze, který ve svém rozsudku ze dne 16.7.1998, č.j. 6A 508/1997 konstatoval, že *„povolávání k výkonu vojenské služby samo o sobě není ještě pronásledováním z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, byť by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Strachem z pronásledování rovněž není*

obava (...), že v souvislosti s jeho dezerci z armády by mohl být trestně stíhán." Stejný závěr vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soud v Brně (dále jen NSS), jak je vyjádřen např. v rozsudku NSS ze dne 22. 12. 2004, č.j. 7 Azs 321/2004: „*Pokud se stěžovatel dovolává nepříjemností v případě výkonu vojenské služby, případně obav z jejího nenastoupení, pak tato obava nezakládá odůvodněný strach podřaditelný pod §12 zákona o azylu.*“ S ohledem na uvedené tak správní orgán shrnul, že povolání žalobkyně do armády nemůže být chápáno jako její pronásledování ze strany ukrajinských státních orgánů ve smyslu zákona o azylu, a to ani v případě jejího následného nasazení do konfliktních oblastí. Správní orgán rozhodující ve věci na základě provedeného správního řízení shledal, že žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a), b) zákona o azylu a azyl jí neudělil. Dále uvedl, že z výpovědi žalobkyně v průběhu správního řízení ani ze zjištění správního orgánu nevyplývá, že by v ČR byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobkyně ve smyslu ustanovení § 13 zákona o azylu. Správní orgán konstatoval, že žalobkyně nesplnila důvody pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny. Správní orgán dále konstatoval, že v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany nezjistil ani důvod zvláštního zřetele hodný pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně ve vztahu k existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany vycházel především z výpovědi žalobkyně a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 110105/2014-LPTP ze dne 1. srpna 2014, informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 98848/2015-LPTP ze dne 21. května 2015, Zprávy Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině (za období od 16. 2. 2015 do 15. 5. 2015) ze dne 1. 6. 2015, Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) ze dne 15. ledna 2015, Výroční zprávy Human Rights Watch 2015 - Ukrajina, ze dne 29. ledna 2015, Zprávy Freedom House, Ukrajina, leden 2015, a Výroční zprávy Amnesty International 2014/2015 - Ukrajina, ze dne 25. února 2015. Veškeré uvedené informace jsou součástí spisového materiálu k žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany. Správní orgán k uvedenému konstatoval, že nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by jmenovaná byla na Ukrajině vystavena skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Správní orgán především uvedl, že v případě žalobkyně se jedná o osobu, která nikdy neměla žádné potíže se státními orgány své země a proti které podle jejího výslovného sdělení ve vlasti nikdy nebylo a ani v současnosti vedeno není trestní stíhání. K tvrzeným důvodům žalobkyně k odjezdu z vlasti správní orgán uvádí, že nutnost vykonat vojenskou službu nelze vnímat jako vážnou újmu, neboť ta je jednou z nejzákladnějších státo-občanských povinností, a stejně tak nelze za vážnou újmu považovat případný postih, kterému by žalobkyně byla vystavena v případě odmítnutí nastoupit k jejímu výkonu. Správní orgán jen dodává, že vyhnutí se vojenské službě je trestným činem i v ČR, tedy v zemi, kde jmenovaná žádá o udělení mezinárodní ochrany, a je postihováno dle § 372 zákona 40/2009 Sb., trestní zákoník. Po zhodnocení výpovědi žalobkyně o okolnostech jejího pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jejích hlavních motivů k odchodu z vlasti a výše citovaných aktuálních informačních pramenů nedospěl správní orgán rozhodující ve věci k závěru, že by žalobkyni v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Správní orgán posoudil individuální situaci žalobkyně, která během svého pobytu na Ukrajině žila ve městě

Balabino v Záporožské oblasti na východě Ukrajiny. Přestože Záporožská oblast sousedí s oblastí Doněckou, není bezpečnostní situace v místě bydliště žalobkyně negativně ovlivněna událostmi v Doněcké a Luhanské oblasti, což ostatně v průběhu řízení žadatelka sama potvrdila. Záporožská oblast je pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády premiéra Jaceňuka, která proklamuje vládu demokracie a práva. Správní orgán rovněž poukazuje na to, že ve městě Balabino žijí nejbližší příbuzní žalobkyně, o jejichž pomoc by se případně mohla jmenovaná opřít. Na základě výše uvedených informačních zdrojů tak správní orgán shrnuje, že v zemi původu žalobkyně neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Případné vycestování žalobkyně pak po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobkyní v rámci správního řízení o mezinárodní ochraně nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR. Z výpovědi žalobkyně, evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v ČR ani ze zjištění správního orgánu učiněných v průběhu správního řízení nevyplývá, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobkyně ve smyslu tohoto ustanovení. Správní orgán konstatuje, že žadatelka o udělení mezinárodní ochrany nesplňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu a doplňková ochrana se neuděluje.

O věci samé bylo rozhodnuto bez jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen s.ř.s.), neboť s tím žalobkyně i žalovaný souhlasili.

Při přezkoumání napadeného rozhodnutí soud vycházel podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (*dále jen „s.ř.s.“*) ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, podle § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobou včas uplatněných žalobních bodů, neshledal při tom vady podle § 76 odst. 2 s.ř.s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Soud žalobu **neshledal** důvodnou.

Smyslem práva azylu, jakož i doplňkové ochrany, není poskytnout žadateli ochranu před čímkoliv. Důvody pro poskytnutí azylu nebo doplňkové ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu případných porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak vnitrostátním kontextu uznávána. (viz. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5.11.2008, č.j. 9 Azs 14/2008-57). Udělení mezinárodní ochrany je pouze specifickým způsobem legalizace pobytu na území České republiky, a to z přesně vymezených důvodů. Žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjela ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byla azylově relevantním způsobem pronásledována. Ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že není a nebyla nikdy členem žádné politické strany ani jiné organizace. Žalobkyně tak neuvedla skutečnosti, pro které by jí mohl žalovaný udělit azyl podle § 12 písm. a) azylového zákona.

Podle § 12 písm. b) zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo v případě, že je

osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č.j. 5 Azs 36/2008–119, vyplývá, že: „pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu musí žadatel kumulativně splnit následující kritéria: (1) musí se nacházet mimo zemi svého původu (tato podmínka není explicitně v zákoně o azylu stanovena, neboť se presumuje z povahy věci); (2) musí mít odůvodněný strach [§ 12 písm. b) zákona o azylu]; (3) jemu hrozící újma musí dosahovat intenzity pronásledování [§ 12 písm. b) zákona o azylu ve spojení s definicí pronásledování nyní zakotvenou v § 2 odst. 8 zákona o azylu]; (4) ochrana v zemi původu selhala (§ 2 odst. 10 zákona o azylu); (5) musí být pronásledován z azylově relevantních důvodů [§ 12 písm. b) zákona o azylu]; a (6) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule (§ 15 zákona o azylu).

Po prostudování správního spisu a napadeného rozhodnutí dospěl soud k názoru, že v daném případě nebyly všechny výše uvedené podmínky naplněny, a úvaha žalovaného je proto v tomto bodě správná.

Žalobkyně v podané žalobě uvedla, že má obavy z odvodu do armády, neboť na jaře roku 2016 začne sedmá vlna mobilizace, která se žalobkyně bude dotýkat. Dále konstatovala, že již v době, kdy pobývala v ČR na dovolené, jí byl doručen povolávací rozkaz a jelikož se neztotožňuje s politikou, která je v současné době na Ukrajině, odmítá se nechat mobilizovat a aktivně se zapojit do války, která je v rozporu s jejím přesvědčením. Pokud by byla nucena vrátit se zpět do země, hrozilo by jí vězení za odmítnutí vojenské služby.

Soud ke shora uvedenému uvádí, že žalobkyní shora uvedené důvody nejsou azylově relevantními. Nejsou samy o sobě důvodem k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Azylově relevantní by bylo odmítání podílet se na bojových akcích z hlediska přirozenoprávního mezinárodním společenstvím obecně odmítaných důvodů, jako jsou např. genocida, etnické čistky, kruté vedení války proti civilnímu obyvatelstvu apod. Nikoliv však z pouhé averze k vojenské službě (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19.8.1994, č.j. 6 A 509/94-27). Samotné odmítání vojenské služby, které by bylo odůvodněno obavou z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, ještě nezakládá právo na přiznání mezinárodní ochrany podle tohoto ustanovení, a to zejména pokud povinnost jí nastoupit se týká všech obyvatel země bez rozdílu. Soud zde poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.12.2004, č.j. 7 Azs 321/2004, podle kterého „Pokud se stěžovatel dovolává nepříjemností v případě výkonu vojenské služby, případně obav z jejího nenastoupení, pak tato obava nezakládá odůvodněný strach podřaditelný pod §12 zákona o azylu.“ Dále soud této souvislosti poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8.7.2015, 6 Azs 290/2014, kde je uvedeno, že: „Branná povinnost je legitimní občanskou povinností a podle Ženevské konvence není vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestní, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu.“ Soud se tedy s ohledem na shora uvedené ztotožnil s argumentací žalovaného, že povolání žalobkyně do armády nemůže být chápáno jako její pronásledování ze strany ukrajinských státních orgánů ve smyslu zákona o azylu, a to ani v případě jejího následného nasazení do konfliktních oblastí.

Doplňková ochrana **podle § 14a zákona o azylu** se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho

případě existují důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do státu, jehož je státním občanem nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, hrozilo by mu skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 citovaného ustanovení a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem nebo svého posledního trvalého bydliště.

Pro aplikaci zmíněného ustanovení je třeba zkoumat, zda žadatel splňuje zákonem stanovená kritéria, které popsal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31.10.2008 č.j. 5Azs 50/2008-62. Podle citovaného rozsudku je třeba k udělení doplňkové ochrany splnit kumulativně následující podmínky: „*Žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba); (3) vážné újmy; (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu; a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule.*“ Udělení doplňkové ochrany je dále vyloučeno v případě, že žadatel splňuje podmínky pro udělení azylu (§ 28 odst. 1 azylového zákona). Žalovaný se při posouzení žádosti zaměřil především na třetí podmínku, tj. na otázku, zda žalobkyni hrozí v případě návratu na Ukrajinu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Tou se rozumí uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Při posouzení ve vztahu k existenci důvodu pro udělení doplňkové ochrany vycházel žalovaný především z výpovědi žalobkyně, jí doložených materiálů a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině.

Soud souhlasí se závěry a s odůvodněním žalovaného, že podmínka stanovená v § 14a azylového zákona není splněna, tedy že žalobkyni vážná újma nehrozí. Žalobkyně neuvedla a ani žalovaný nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žalobkyni hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložním nebo vykonáním trestu smrti. Z informací, které žalovaný k posouzení měl k dispozici, vyplývá, že trest smrti byl na Ukrajině v roce 2003 zrušen. Žalovaný se také zabýval otázkou, zda žalobkyni hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, a nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by žalobkyně byla vystavena na Ukrajině skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. V případě žalobkyně se jedná o osobu, která nikdy neměla potíže se státními orgány své země a proti které podle jejího výslovného sdělení nebylo nikdy a ani v současnosti není vedeno trestní stíhání. Soud dále přisvědčil argumentaci žalovaného, že nutnost vykonat vojenskou službu nelze vnímat jako vážnou újmu a stejně tak nelze za vážnou újmu považovat případný postih, kterému by žalobkyně čelila v případě odmítnutí nastoupit k jejímu výkonu. Vyhnutí se vojenské službě je trestným činem i v ČR, neboť podle § 372 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, kdo na základě řádně mu doručeného povolávacího rozkazu nenastoupí za nouzového stavu službu v ozbrojených silách do 24 hodin po uplynutí lhůty stanovené v takovém povolávacím rozkaze, ač mu v tom nebránila žádná zákonem předpokládaná překážka, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok. Tedy v zemi, kde žalobkyně žádá o udělení mezinárodní ochrany, je postihováno nenastoupení k vojenské službě stejně, jako je tomu v zemi původu žalobkyně. Z výše uvedeného tak nevyplývá, že by žalobkyni v případě

návratu do země svého původu hrozilo přímé bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.

Co se týče bezpečnostní situace v zemi původu žalobkyně, soud uvádí, že Nejvyšší správní soud dovodil, že situaci na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.1.2015, č.j. 7 Azs 264/2014). Informace MZV ze dne 1.8.2014 uvádí, že možnosti stěhování se v rámci Ukrajiny jsou standardní, úřední omezení neexistuje. V praxi se lze dokonce přestěhovat a dlouhodobě žít jinde, aniž by to ukrajinské úřady zjistily. Zhoršená bezpečnostní situace na Ukrajině se týká především Doněcké a Luhanské oblasti, jedná se tak o 2 oblasti z celkového počtu 24, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena. Soud dále uvádí, že i když žalobkyně během svého pobytu na Ukrajině žila ve městě Balabino v Záporoženské oblasti na východě Ukrajiny, kdy tato oblast sousedí s oblastí Doněckou, jedná se o oblast, která se nachází pod plnou kontrolou proevropsky orientované vlády premiéra Jaceňuka, která proklamuje vládu demokracie a práva. Soud se proto ztotožňuje s žalovaným v tom, že v zemi původu žalobkyně neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

K důkazům, které žalobkyně předložila na podporu svých tvrzení, a to vojenskou knížku a zprávu z TV Ukrajina, soud uvádí, že s ohledem na shora uvedené, kdy shledal, že tvrzení žalobkyně nezakládá právo na udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) či doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu, tedy že v dané věci byl zjištěn skutkový stav věci nezakládající důvodné pochybnosti dle § 3 správního řádu, rozhodl, že žalobkyni předložené důkazy neprovede pro jejich nadbytečnost.

Na základě výše uvedeného soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a žalobu proto zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nevznikly, a proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení rozsudku. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V Plzni dne 26. února 2016

Mgr. Jana Komínková, , v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Bc. Michaela Karásková